

خلاصه گزارش تولیدات صنعتی جهان، فصل چهارم ۲۰۱۴^۱

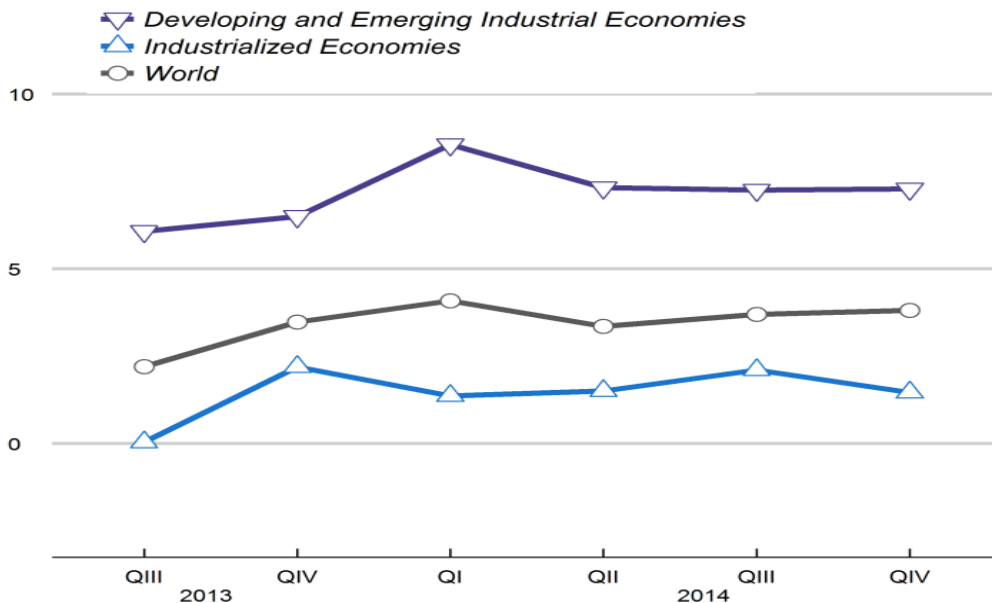
جهان

- ✓ کل تولیدات صنعتی جهان در فصل چهارم ۲۰۱۴، با نرخ متوسط ۳٫۸٪ رشد کرد که تفاوت زیادی با نرخ رشد ۳٫۷٪ در فصل سوم سال مذکور ندارد.
- ✓ رشد تولیدات صنعتی کشورهای صنعتی شده از ۲٫۱٪ در فصل سوم ۲۰۱۴ (نسبت به فصل مشابه سال قبل) به ۱٫۵٪ در همین سال کاهش پیدا کرد. در این گروه کشورها در دوره مورد بررسی، رشد ایالات متحده و کشور انگلیس، بیشتر از رشد کشورهای منطقه یورو و کشورهای آسیای شرقی بوده است.
- ✓ کاهش تولیدات صنعتی کشورهای آسیای شرقی و رشد ضعیف در اروپا، باعث شد که علی رغم رشد قابل توجه در آمریکای شمالی، تولیدات صنعتی این کشورها در فصل چهارم ۲۰۱۴، با رشد ضعیفی مواجه شود.
- ✓ همچنین سیاست پولی که دو سال پیش در کشور ژاپن به اجرا درآمد، برای خارج ساختن این کشور از وضعیت رکودی بود؛ ولی آمارها نشان می دهند که این سیاست گذاری ها موفق نبوده است.
- ✓ تولیدات صنعتی اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور در فصل چهارم ۲۰۱۴ (نسبت به فصل مشابه سال قبل)، ۷٫۳٪ رشد کرد که در مقایسه با فصل قبل، تغییری نداشته است.
- ✓ کاهش مشاهده شده در تولیدات صنعتی کشورهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور نیز عمدتاً به دلیل کاهش رشد آمریکای لاتین و کاهش رشد اقتصادی کشور چین می باشد. کاهش تقاضا و افزایش هزینه های تولید، عوامل کلیدی کاهش رشد تولیدات صنعتی کشور چین هستند.

^۱ World Manufacturing Production, Statistics For Quarter 4, UNIDO

شکل (۱): رشد تولیدات صنعتی جهان، اقتصادهای صنعتی شده و اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور در فصل چهارم ۲۰۱۴ نسبت به فصل مشابه سال قبل، درصد

منبع: یونیدو

اقتصادهای صنعتی شده

- ✓ روند رشد تولیدات صنعتی بازارهای صنعتی شده، ترکیبی از رشد در آمریکای شمالی، کاهش رشد در اروپا و کاهش مداوم رشد در کشورهای آسیای شرقی بوده است.

آمریکای شمالی

- ✓ تولیدات صنعتی ایالات متحده در فصل چهارم ۲۰۱۴ نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۴٫۸ درصد رشد نمود.
- ✓ صنایع کلیدی ایجاد کننده رشد در دوره مورد بررسی در ایالات متحده، لاستیک و پلاستیک، تولیدات وسایل نقلیه موتوری، تولیدات مواد معدنی غیرمتالیک و علی الخصوص، تولید ماشین آلات و تجهیزات بوده است.

اروپا

- ✓ کشورهای اروپایی در سه دوره متوالی، با رکود مواجه بوده اند.
- ✓ در طی دوره مورد بررسی، تولیدات صنعتی در کشور آلمان که موتور محرکه رشد اروپاست، با نرخ اندک ۰٫۶ درصد، رشد نمود.
- ✓ تولیدات صنعتی در کشور انگلیس، نرخ رشد ۲٫۴ درصد را نسبت به فصل مشابه سال قبل تجربه نمود؛ به هر حال کاهش رشد در منطقه یورو که شریک اصلی تجاری انگلیس محسوب می شود، مانع از رشد بیشتر این کشور گردید.

✓ کشورهای اروپایی خارج از منطقه یورو در این دوره، نرخ های رشد بالاتری را (نسبت به کشورهای منطقه یورو) ثبت کردند؛ به عنوان مثال رشد تولیدات صنعتی در جمهوری چک ۵,۶ درصد، مجارستان ۵,۲ درصد و در نروژ، ۴,۵ درصد بوده است.

✓ دلایل متعددی برای روند نزولی رشد کشورهای اروپایی وجود دارد.

- رشد ضعیف تولیدات صنعتی کشورهای اروپایی در کنار سرمایه گذاری ضعیف در این کشورها، می توانند به عنوان عوامل کلیدی محدود کننده رشد کوتاه مدت و کاهش توان بالقوه بلندمدت تولید، در نظر گرفته شوند.
- تنش های ژئوپلیتیکی در اوکراین نیز بر اقتصاد برخی از کشورهای اروپایی تاثیر گذاشته و برای سرمایه گذاری نااطمینانی ایجاد کرده است.

○ همچنین کشور روسیه نیز با چالش های جدی از جمله کاهش قیمت نفت، کاهش قابل توجه ارزش روبل، نرخ تورم بالا و نرخ بهره بالا روبروست، بنابراین انتظار می رود که اقتصاد این کشور نیز وارد یک دوره رکود شود.

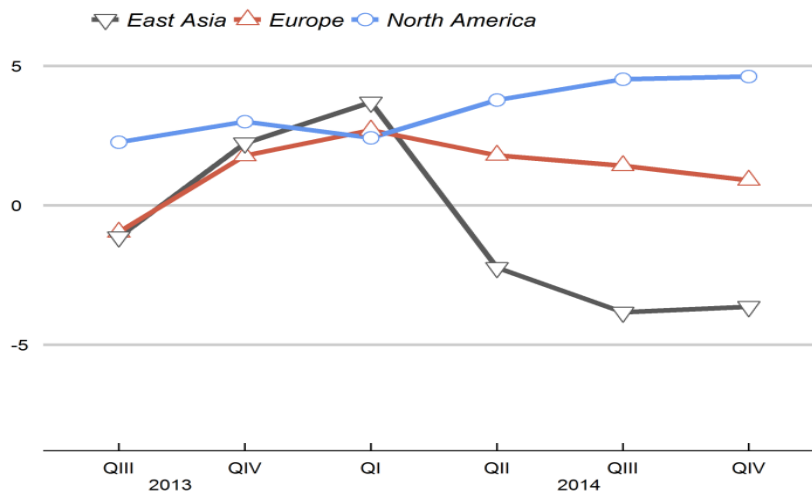
آسیای شرقی

✓ به علت کاهش تولیدات صنعتی دو اقتصاد مهم کشورهای آسیای شرقی، ژاپن و سنگاپور، تولیدات صنعتی کشورهای آسیای شرقی در این دوره، کاهش شدید ۳,۶ درصدی را تجربه کرد.

✓ به نظر می رسد که سیاست افزایش مالیات ها که از آوریل ۲۰۱۴، به منظور بهبود اقتصاد ژاپن به اجرا درآمد، منجر به رکود بیشتر این کشور گردیده است.

✓ کاهش ۱,۲ درصدی تولیدات صنعتی در سنگاپور نیز، بیشتر به علت کاهش تولید صنایع پوشاک در این دوره بوده است.

شکل (۲): نرخ رشد تولیدات صنعتی اقتصادهای صنعتی شده نسبت به فصل مشابه سال قبل

منبع: یونیدو

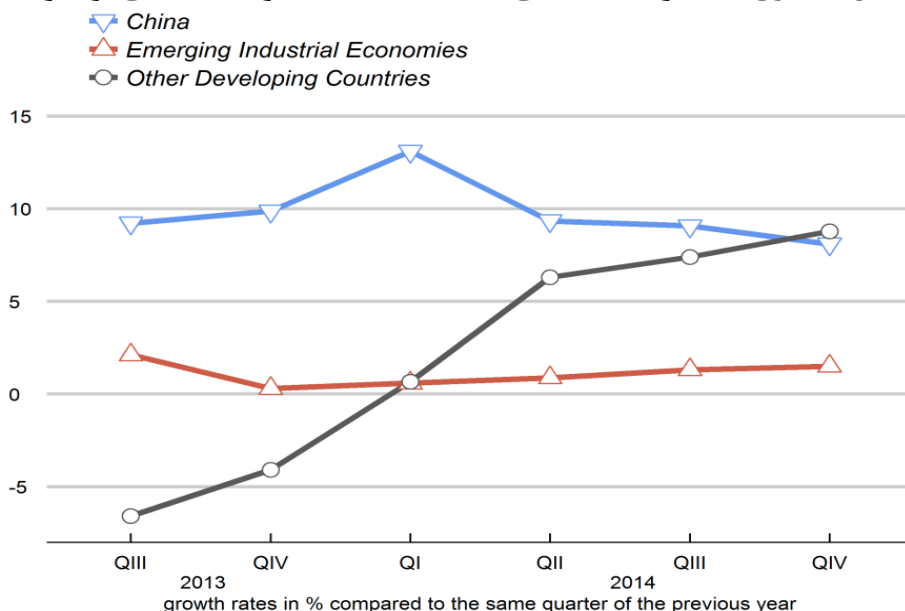

اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور

- ✓ ارقام رشد تولیدات صنعتی اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور، یک روند نزولی را برای سه فصل اخیر نشان می دهد.
- ✓ در فصل مورد بررسی، تولیدات صنعتی این کشورها نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۷,۳ درصد رشد کرده است.
- ✓ اگرچه سرعت رشد تولیدات صنعتی کشور چین در حال کاهش است، ولی این کشور با نرخ رشد ۸,۱ درصد در فصل چهارم ۲۰۱۴، به عنوان عامل اصلی رشد تولیدات صنعتی اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور باقی ماند.
- ✓ در واقع نرخ رشد تولیدات صنعتی کشور چین در این دوره، کمترین نرخ از سال ۲۰۰۹ بوده است و همان طور که در شکل (۳) مشاهده می شود، روند رشد کشور چین و سایر اقتصادهای در حال توسعه، در حال همگرا شدن است.
- ✓ به علت رکود بازارهای آمریکای لاتین، تولیدات صنعتی بازارهای نوظهور، با نرخ اندک ۱,۵ درصد در دوره مورد بررسی رشد نمود.
- ✓ در این دوره، سطح پایین قیمت کالاها و ارزش ضعیف پول کشورها که عمدتاً در اثر وجود رکود در کشورهای برزیل و آرژانتین به وجود آمدند، مانع از رشد بالای تولیدات صنعتی اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور شدند.
- ✓ تمام تولیدات صنعتی کشور برزیل، شاهد کاهش تولید، چه به صورت فصلی و چه در مقایسه با فصل مشابه سال قبل بودند. در این میان، تولید وسایل نقلیه موتوری، نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۱۶,۷ درصد کاهش یافت.
- ✓ با کاهش تقاضا و فعالیت های اقتصادی در کشور آرژانتین، تولیدات صنعتی این کشور، ۱,۴ درصد کاهش پیدا کرد.
- ✓ کاهش مداوم تولیدات صنعتی در اروپا و چین نیز، که بزرگ ترین شرکای تجاری آمریکای لاتین محسوب می شوند، احتمالاً تاثیر منفی بر تولیدات صنعتی اقتصادهای این منطقه گذاشته است.
- ✓ تولیدات صنعتی در اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور آسیا نیز ترکیبی از افزایش و کاهش تولیدات صنعتی اقتصادهای اصلی این منطقه بوده است.
- ✓ کشور هند، کاهش اندک ۰,۳ درصدی را در تولیدات صنعتی خود در این دوره تجربه کرد، درحالی که تولیدات صنعتی کشور اندونزی، ۶,۲ درصد، افزایش پیدا کرد. تولیدات صنعتی کشور ویتنام نیز در این دوره، نرخ رشد بالایی را ثبت نمود.
- ✓ با افزایش نرخ های دستمزد در کشور چین، سرمایه گذاران به دنبال بازارهایی با هزینه کمتر می گردند و کشورهای اندونزی و ویتنام می توانند گزینه های مناسبی باشند.

شکل (۳): نرخ رشد تولیدات صنعتی اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور

منبع: یونیدو

گروه های صنعت

- ✓ تولیدات تمام گروه های صنعتی به جز، محصولات کاغذی و چاپ و بازتولید رسانه های صوتی، نسبت به فصل مشابه سال قبل، افزایش داشت است.
- ✓ در گروه های صنعتی نام برده شده، در ابتدا عملکرد ضعیف، در اقتصادهای صنعتی شده اروپایی و کشور ژاپن ثبت شد.
- ✓ برآوردهای اخیر نشان دهنده رشد پایدار در برخی از صنایع مانند رادیو، تلویزیون و تجهیزات ارتباطی و تولید سایر تجهیزات حمل و نقل می باشد.

اقتصادهای صنعتی شده

- ✓ همان طور که انتظار می رفت، در طی دوره مورد بررسی، اقتصادهای صنعتی شده، در صنایع با تکنولوژی بالا و کالاهای سرمایه ای، عملکرد خوبی را از خود نشان دادند، ولی به هرحال اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور، در تمام صنایع، از اقتصادهای صنعتی شده، پیشی گرفتند.
- ✓ اقتصادهای صنعتی شده، نرخ رشد متوسطی را در تولید ماشین آلات اداری، حسابداری و رایانه، تولید مواد شیمیایی و ساخت رادیو، تلویزیون و تجهیزات ارتباطی، در مقایسه با فصل مشابه سال ۲۰۱۳، از خود نشان دادند.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی های اقتصادی

- ✓ در ایالات متحده که در فصل چهارم ۲۰۱۴ نیز اصلی ترین عامل رشد اقتصادهای صنعتی شده باقی ماند، تولید ماشین آلات و تجهیزات، وسایل نقلیه موتوری، سایر تجهیزات حمل و نقل و تولید مواد شیمیایی، در دوره مذکور، قوی بوده است. ترکیب قیمت های پایین انرژی و نوآوری های ایجاد شده در فن آوری اطلاعات در این دوره، در رشد اقتصادی ایالات متحده نقش داشتند.
- ✓ تولید ماشین آلات و تجهیزات در کشورهای کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا و ژاپن نیز در این دوره افزایش اندکی داشته، ولی در انگلیس، روسیه و اسپانیا، به علت کاهش تقاضا در بازارهای خارجی کاهش داشته است.
- ✓ در بخش های دیگر صنعت ماشین آلات نیز، ساخت تجهیزات ارتباطی افزایش اندکی در آلمان و ایالات متحده داشته است.
- ✓ همچنین تولید ابزار آلات پزشکی و بینایی نیز در آلمان، ایتالیا و ژاپن، در دوره مورد بررسی افزایش یافته است.

اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور

- ✓ در اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور در دوره مورد بررسی، برای تمام گروه های صنایع نرخ رشد مثبت ثبت شد، در حالی که نرخ رشد برای صنایع با تکنولوژی بالا بیشتر بوده است. تولید سایر تجهیزات حمل و نقل نیز به شدت افزایش یافت که کشورهای چین و ترکیه، نقش اصلی را در این افزایش رشد بر عهده داشتند.
- ✓ اقتصادهای مذکور در تولید کالاهای مصرفی اساسی نیز عملکرد خوبی داشتند. تولید مواد غذایی در کشور چین ۶,۵ درصد و در اندونزی ۱۱,۶ درصد افزایش یافت. همچنین تولید پوشاک نیز در چین، هند، اندونزی، آفریقای جنوبی و ترکیه در دوره مورد نظر، رشد داشته است.
- ✓ وقتی که به اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور به طور کلی نگاه می شود، تولید مواد غذایی و سبزیجات ۴,۵ درصد، تولید صنایع نساجی ۴,۶ درصد و پوشاک ۴,۹ درصد، نسبت به فصل مشابه سال ۲۰۱۳ رشد داشته است؛ ولی به هر حال، سرعت رشد تولید صنایع نساجی و پوشاک نسبت به سال قبل کمتر شده است.
- ✓ تولید فلزات اساسی که شامل تولید آهن، فولاد و فلزات گران بها و غیر آهنی می شود، ۵,۴ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل رشد داشته ولی نسبت به فصل قبل ۳,۸ درصد کاهش یافته است.
- ✓ تولیدات صنعتی نیز در کشورهای چین، اندونزی، هند و مکزیک در دوره مورد بررسی رشد کرد ولی در کشورهای برزیل و ترکیه کاهش یافت.
- ✓ به علت رشد اندک اقتصادی، افزایش قیمت های دارایی و روند صعودی بدهی های دولت داخلی در دوره مورد بررسی، تولیدات صنعتی کشور چین در اکثر گروه های صنعتی، نسبت به فصل مشابه سال قبل ۳,۶ درصد کاهش داشت.

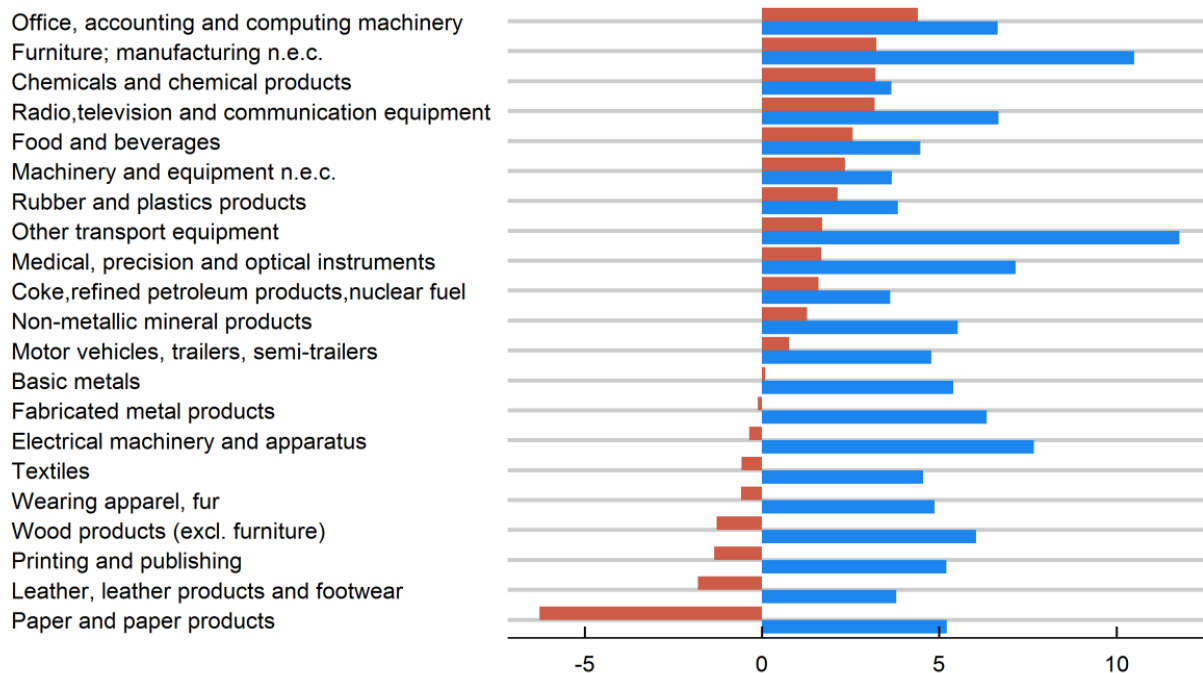

- ✓ کشور چین فقط در برخی از صنایع مانند تولید وسایل نقلیه موتوری (۴,۱ درصد)، تولید سایر تجهیزات حمل و نقل (۴,۱ درصد)، تولید مواد غذایی و سبزیجات (۲,۶ درصد)، چاپ، پرینت و بازتولید رسانه های صوتی (۲,۵ درصد) و تولید کک، مواد نفتی تصفیه شده و سوخت های هسته ای (۲,۸ درصد) رشد مثبت داشته است.
- ✓ در کشور برزیل در فصل چهارم ۲۰۱۴، تمام صنایع رشد منفی را تجربه کردند و تولیدات صنعتی در این کشور، ۵,۴ درصد نسبت به فصل مشابه سال قبل، کاهش پیدا کرد.
- ✓ تولید سایر تجهیزات حمل و نقل که شامل تولید هواپیما نیز می شود، ۳,۵ درصد نسبت به فصل مشابه سال ۲۰۱۳ و ۱,۴ درصد نسبت به فصل قبل، کاهش یافت.
- ✓ تولید مواد غذایی و سبزیجات نیز به علت وجود رقبای قدرتمند در ایالات متحده، ۴,۶ درصد نسبت به فصل مشابه سال قبل کاهش یافت.

شکل (۴): برآورد نرخ های رشد به تفکیک گروه های صنعت

در فصل چهارم ۲۰۱۴ نسبت به فصل مشابه سال قبل

■ Developing and EIE ■ Industrialized Economies

منبع: یونیدو

بخش صنعت ایران

در جدول (۱) رشد ارزش افزوده بخش صنعت ایران طی فصل دوم سال ۱۳۹۲ تا فصل سوم سال ۱۳۹۳ (نسبت به فصل مشابه سال قبل) نشان داده شده است.

جدول (۱): رشد ارزش افزوده بخش صنعت به قیمت ثابت ۱۳۸۳، نسبت به فصل مشابه سال قبل، درصد

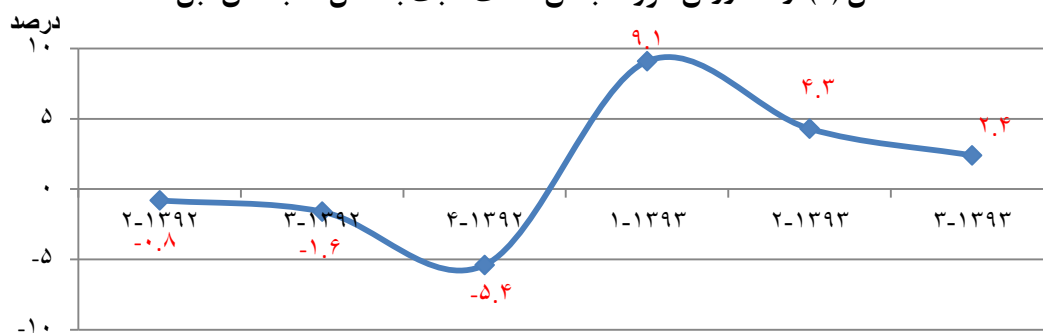
۱۳۹۳			۱۳۹۲		
فصل سوم	فصل دوم	فصل اول	فصل چهارم	فصل سوم	فصل دوم
۲,۴	۴,۳	۹,۱	-۵,۴	-۱,۶	-۰,۸

منبع: بانک مرکزی، خلاصه گزارش تحولات اقتصادی ایران در بخش واقعی، نه ماهه ۱۳۹۳

با توجه به جدول (۱)، بخش صنعت ایران پس از گذراندن چند فصل متوالی با رشد منفی، در فصل اول سال ۱۳۹۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۹,۱ درصد رشد کرده و این رشد به تدریج در فصول دوم و سوم سال ۱۳۹۳ به ارقام ۴,۳ درصد و ۲,۴ درصد کاهش یافته است.

اگر به طور تقریبی، فصل سوم سال ۱۳۹۳ متناظر با فصل چهارم ۲۰۱۴ در نظر گرفته شود، می توان به مقایسه رشد تولیدات صنعتی کشور ایران با تولیدات صنعتی جهان و اقتصادهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور پرداخت. همان طور که بیان شد تولیدات صنعتی جهان در فصل مذکور ۳,۸ درصد رشد کرده که نسبت به نرخ رشد ۲,۴ درصدی تولیدات صنعتی ایران بیشتر بوده است. به هر حال اگر کشورهای در حال توسعه و صنعتی نوظهور مبنای مقایسه قرار گیرند، می توان بیان کرد که تفاوت زیادی بین نرخ رشد ۷,۳ درصدی این گروه از کشورها و نرخ رشد کشور ایران، در فصل مورد بررسی وجود دارد.

شکل (۴): رشد ارزش افزوده بخش صنعت نسبت به فصل مشابه سال قبل

منبع: بانک مرکزی، خلاصه گزارش تحولات اقتصادی ایران در بخش واقعی، نه ماهه ۱۳۹۳

تهیه و تنظیم: گیتی شاکری - خرداد ۱۳۹۴

منابع:

۱. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۲. World Manufacturing Production, Statistics For Quarter 2, 2014, Unido